

Farçuela forta

en un acte

per

LOS AMORS DE MANFREDO

785

B. Carraïona.

1879.

Los amors de Manfredo

3

Eloisa.

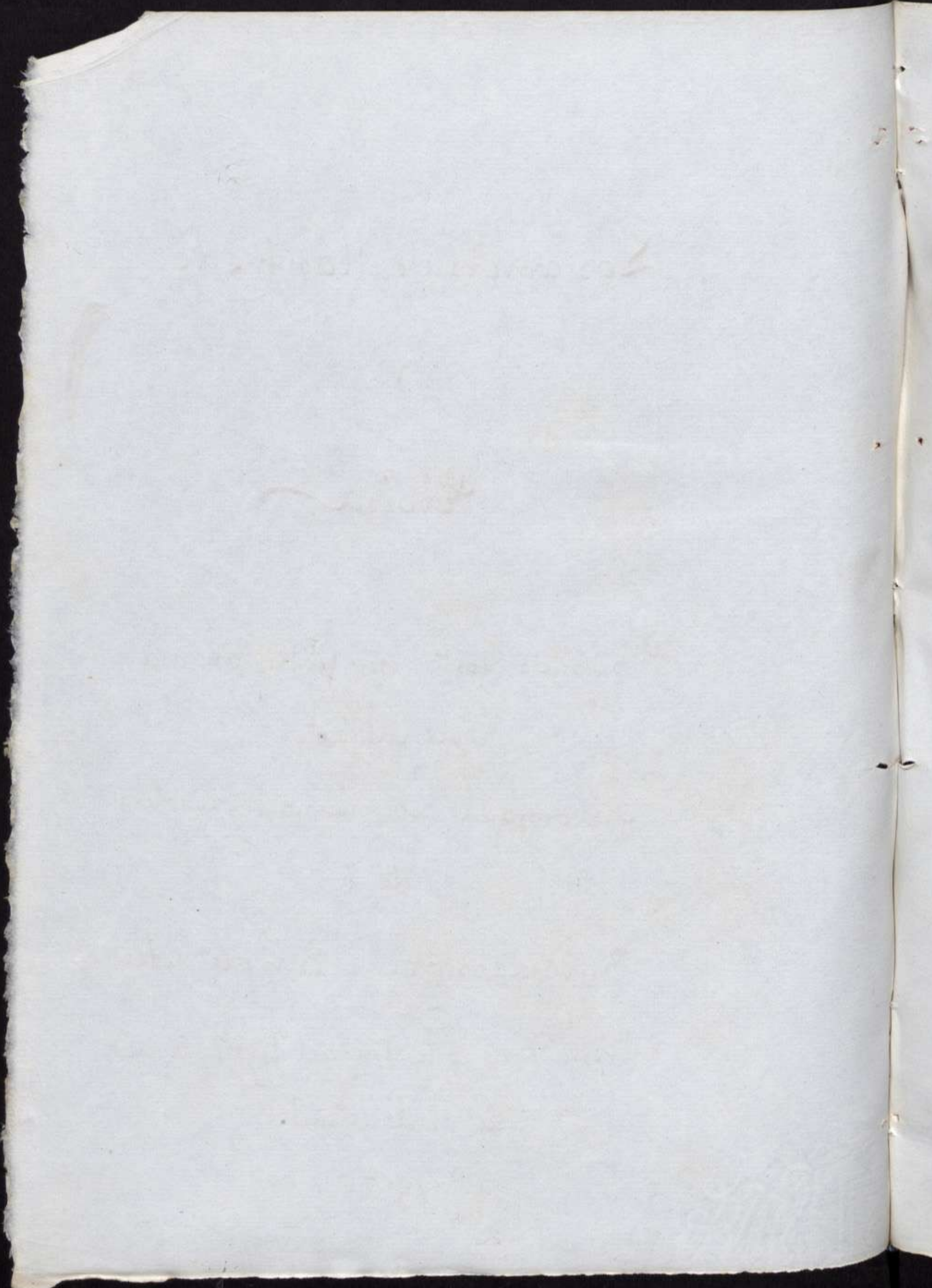
comuela forta per ferli broma
en un acte

y adornada ab cançons y un tiro
de

B. Carcassona y Enrique Soler.

Estrenada en lo teatro del Tivoli la nit
del 11 de Setembre

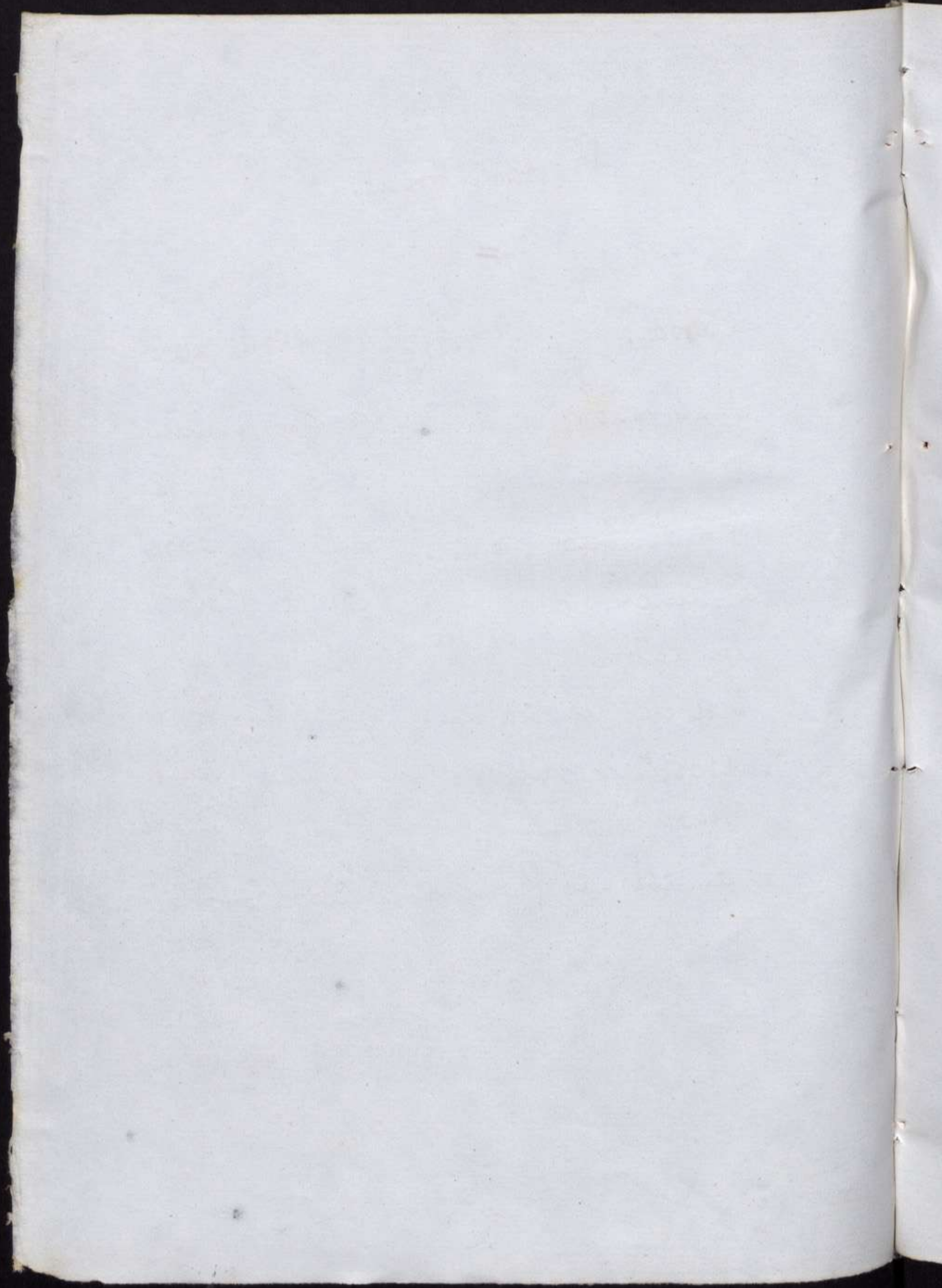
1879.

Repartiment.

=

Claja .	1 ^{re} Viada
Manfredo .	" Mateu
D ^e Angustias . . .	" Rossell
1 ^{ra} Tuya . . .	" Bosch.
L' autor.	1 ^r Colomi
Un actor.	" Puig
Dup de Venecia.	" Font
Monter major	" Soler
Segon apuntate	" Dorrell
oculistes, guardians cassadors etc etc	

Acte unich.

=

Boschí, algunas rocas, a la
 izquierda una porta ruिनosa
 que figure de una iglesia. cadi-
 ras de fusta blanca en primer
 terme.

Escena 1.^a

Autor, segon apunte.

Después de la sinfonía
 queda un moment lo tea-
 tro sol fins que surt
 lo segon apunte diri-
 giente al público.

Seg. Señores, por annuencia de
la autoridad ... esta noche.

(torna à comensar)

Señores con annuencia de la
autoridad .. esta noche...

Aut.

Trayent lo cap entre basti-
dors y luego sortirá tot.

No, home, no es aixó, la au-
toritat no'n sab res.

Seg. Y donchs que he de dir?

Aut. Digas que... por indisposi-
cion.

Seg. De qui?

Aut. Meva!

Seg. Si, are que t' han vist.

Au. Ay, tens ratió, digas d'altre... d'uu altre eualsevol.

Seg.

enfront a las caudilejas

Señores, por indisposicion de la autoridad.

Au. No, bárbaro, que la autoritat no está indisposada may.

Seg. Que't diré jo? La autoritat vetaqui una paraula que sempre se m'entrabanca cuand anuncio.

Au. Vaja, no fassis lo burro y explicat, cap de pá.

Seg.

Donchs obligatu com vilguis,

que tanta caramada!

(anantreu enfadat)

Escena 2^a

Autor.

dirigitse al públic

Au. Venheu en quin compromís me posa? y nos cregan, ell te obligació de ferho, perque la empresa l' te ajustat per portá'l segon apunte, fer paperets y anunciar. Després diuhen no s'enfaden! y ara no hauré de fer jo. - pero

consti que si ho faig, no
ni tinc cap obligació... y ho
faig perquè... Ya ho no diré
despres sino, no'm rebai-
paria, perquè jo soch una
primera part y no'm per-
toca, pero... ho faig per
un favor a la empresa.
Señoras y señores: N'hi
há que sempre's deiquen
las señoras... yo no: jo no
me las deixo may. Seño-
ras y señores por indis-
posicion de la autoridad.
-Avant, jo també m'em-

bolico ab la autoritat. No,
no. La autoritat ja està
bona, gràcies a Deu. Per
indisposició de — per cau-
sas imprevistes no puede
tener lugar la zarzuela
anunciada, y en su lugar
se hará. Ya veurán, ab vo-
tès ja ni puede ser franch.
No ni ha cap indisposició,
sino que la zarzuela no es-
tà prou ensajada y tenim
por de fer un buyol. No
se'n riguin, d'altres n'hem

85

fets, que diuen? Prou? Ya
no crech massas y tot. y-
mirin; fora una llàstima
que no anés bé, perquè l'
obreta es bona, vaja, que
pot molt ben anar, perquè
l'autor, li ha mirat, es
un jove estudios y... ja n'
ha fet d'altres... oh! ja l
conèixeu vostès. No li
cauhen? es un servidor.
- donchs si senyors, causat
de fer bruyols de l'un
y de l'altre, ne pensat-
tu ets un picot aixèrit,

perque vaja, mal m' està 'l
divino, pero d' aiyó 'n soch
una mica, se un bon picl d'
historia... He llegit tots los
discursos de'n Castelar.

Donchs lo que fan los altres
tambi ho puch fer jo. Vin-
ga buscar idees noves en
algunos llibres vells y tira al
dret. He fet una sarrieta ca-
ya! Ya la veuraut!

Escena 3^a.

Autor. 2ª apunte

Seg. Ep! diu la empresa qu' heu

de fer? que l'gas passa y
ls contadors márcan.

Aut. Com se conceip que no hi hà
gent al cafè que ve ab tau-
las presses. Digali que ja
và, que estava envalho-
nant ab los senyors.

Digas qui estigau tots pre-
vinguts y tot hom ab trajés.

Seq. Ab trajés?

Aut. Si, home, ja que ls tenim
aqui ls senyors los veu-
rant, qui esperas?

Seq. Ho crech que tots los autors
son tocats de la carbassa.

Escena 4.^a

Autor.

Au: Ya veuraut, que l'hi a-
cabaré d'explicar. La
sarsuela no eita prou
ensajada. Si l'haquessem
fet aquesta nit y no ha-
gués anat bé, vostés i nau-
riau fastidiat, y tal ve-
gada hauriau piulat.
Donchs farem un ensaig
general. - cuió ha sortit
del meu cap. - y com

al ensaig no's pot piular
 si no'ls hi agrada prou,
 se pensarànt que demà
 ja cuiria millor y tor-
 narant; per po si'ls agra-
 da ja poden aplaudir,
 no'ns agraviarém, y
 fins farém com las cau-
 tontas italianas evant
 las fan sortir, que tiran
 petons, aipsis, y diluen
 gràcia, gràcia remerci-
 mento.

Saludent al public

Escena 6^a
Autor y Actor.

Act. Tu, diu que no's fa la
zarzuela avuy?

Aut No, pero fem l' ensaig
general ab trajes

Act. Ho sento, perque pensa-
ba fer me un tip de riu-
rer.

Aut Si, eh? no es veritat que
pot anà?

(amb satisfacció)

etc.

(vient)

No, home, ab la piulada
que t' clavarem

Abut

(apant al public)

No'n fassin cas d'aquet,
qui es un envejós

(à ell)

Be si te'n vols anà ja
pots, que no'n fas cap
falta, tampoch hi treba-
llar

etc.

Ja ho sé, pero vuy espe-
rà, y sobre tot que vaig
prometre que t'ajuda-

ria a' la direcció.

abu. Si, y no has estat en cap
ensaig.

Act. Donchs avuy que ve bé.

abu No dius qu'es tant bun-
yol, que'm simularant?

Act. Bé, aiçó ho dich entre
nosaltres, si no sentia al-
gu ja no ho diria... Pero
que no comencas? Mira
que la gent se causa

abu Borrell! Borrell!

Seq.

(Sortint ab la pal-
matoria y exemplar-
mant.)

Escena 7^a

Diti segon aymute.

=

Seq. ¿Que hi ha?

Am. Home, à veure si comen-
sem. crida figuras, co-
mença 'l coro de senyo-
ras, apa, à la escena.

Seq. Ya baixan, y à poch mes
no quedem sense coro.

Jou. Perque?

Seq. Perque 'l sastre havia por-
tat calças ab los vestits

de moras, y com tu habías
dit que las trequés, totas vo-
lian posarse las calzas.

Act. Y tenían razón, totas las
moras que jo he vist pin-
tadas als vanos van ab
calzas

Ju. Be, potré no es rigorosa —
ment propi que las oda-
licas vagin pël carrer seu-
se calzas, pero varios a-
michs que li entenen m'
han dit, si vols que la zar-
zuela agradi. has de fer
que li hagi cama, com

90
feyan los bufos. Doctus si?
fora calsas à las odaliscas
y vingam flautins.

Act Mirat baix aquest punt de
vista.

ctu L'esprit pot volar tràs al-
tres cosas imaginarias.

(al aunte)

Digas à las odaliscas... vull
dir: à las coristas, que las
odaliscas totes son fadrin-
nas, y que las donas de
per tot arreu no's posan
las calsas fins que son ca-
sadas... y encara quant

poden.

Seq

Ja ho ho he dit!

Abu.

Donchs que baixin des-
seguida.

(lo segon apunta seu
va' murmurant)

Act

Y que hi venen a fer las
odalisca aqui en un bosch?

Abu.

Home, a pendre la fresca,
perque en lo terrall hi
fa molta calò. y sobre tot,
perque hi nagi coro, per-
que una sarmela sense
coro sembla una plata

d' euciamet sense amanir.

Act. Pero no se que'm fá
aipò d' haberli boscos a
venecia.

Au. Perque?

Act. Perque Venecia es una ciu-
tat - segons di' huen - edi-
ficada al mitj del mar.

Au. Donchs aqui veuràs la
radio.

Act. No se veurerli.

Au. Com và ser edificada Ve-
necia?

Act. Oh! no ho si

Au. Donchs jo si, perque

m' he cremat molt temps
las pestanyas regirant pa-
perots en l'arxiu de la
corona d'aragó, y en las
coleccions de romances
y aucas de redolins del
Baró de la Bleda, y allí
no he trobat tot per clar.
Per assegurar los fonaments
de Venecia van tenir de
clavar-se en lo mar unas
estacas molt fortes y molt
llargas. ; De que's fan las
estacas?

Act. De fusta.

Jou. D' ahont surt la fusta?

Act De'ls arbres.

Act ; Y ahont se crien los
arbres?

Act En los boscos.

Jou. Luego si no hi hauessin
haquit boscos per criarse
ls arbres d' ahont treurer
la fusta per fer las estacas
sobre las cuals s' assentan
los fonaments de Venecia,
Venecia no existiria. Ergo
Venecia y ls boscos son dos
cosas que s' compaginan y
s' completan per formar

lo conjunt homogéneo y
armónich qui avuy tinc
la inmerescuda honra de
presentar à la expectació
de nostre públich sempre
sensat y galan, y de una
ilustració cuabs limits van
à confondre's en la ple-
nitut del ample espay.

Act (No se si vostè's l'hauran
entès, pero aquest roman-
co que s'ha arreglat, a
n' à mi'm sembla molt
burro.) 4. las odaliscas,
que també n' hi havia

à Venecia?

Ab. Home, no n'hi ha eu Constantinopla?

Abt. Si.

Ab. ; Donchs perque no pot haberhi à Venecia, habent-n'hi à Constantinopla?

Abt.

(tbl públics,

Ab aiyó si que trobo que te valió.

Seq. Aquí tens al coro.

Escena 8ª

Ditz Coro de senyoras.

(vestidas de odaliscas)

Au. Vaja, a veure si'n sortim.

Un. Miri, mi, estem fetas unes
fatpas

Au. Be, dona; euseuyant la ca-
meta ja n'hi ha prou.

Act. Que no van tapadas de la
cara? las odaliscas ni hau-
rien d'anar

Au. Aquestas son odaliscas de sar-
ruela.

Una. Tapadas de cara? ay! ay! sem-
blarian pupils que van al
jubileu, y no cantarians la
marsellesa.

Au. Bueno, bueno, ja anen bé aipis,

Atenthi, Cuidado ab los mo-
viments, y que sigan ben volup-
tuosos.

Vna Voluptuosos? que vol dir?

Chu Vol dir que--

ctet. (Palla!

(representlo)

no obris 'ls ulls a la ignocencia.)

(a ellas)

Res, vol dir que 'ls feu ab gracia.

Vna Ah! bueno.

Chu. Venhen? Despres diuhen de
la gent de la teatro.

(al publich y despres
dirigintse a ellas.)

quant comencen los moviments
comencenlos totas ab la mà
dreta.

Vna. ety' ay! Alti us van dir ab
la esquerra

Totas. Si, si, ab la esquerra.

Au. Si, jo'ls no vaig dir, perque
'm recorda que'ls bufos ma-
drilenys tot no començaban
per la esquerra.

Obel. Ratió de mes per comensar
al revés: cuipis'ls hi demostra-
rem que'ls catalans, sabem sem-
pre aliorat tenim la mà dreta.

Au. Teus ratió. ab la dreta, ab-

la dreta. vaja, anemli.

95

arrangleroutlas

Música

=

Cor
Som las odaliscas
d'aquesta ciutat
la noble Venecia -
la reina del mar,
som las habitantes
del plàcid serrall
que te per recreo
l'agregi sultau.

=

Vestim tul y gassas

y adorna un turban
la nostra carona
cubrintnos lo cap:
Huhim pedrerias
sense altre treball
qui estarne disposas
per rebre al Sultan.

-
Y ab posturas voluptuosas
y un incitatu mirar,
desterrarne las caborias
del Sultan Meli K-Jamá!

-
Son las odalicas
etc etc.

96

Parlat.

=

Au. Bueno, demà ja ho fareu
una mica mes vivet. Bre-
anem sortint pel fondo ar-
rengleradas com aquell que
se'n torna al serall, girant
los ulls en blanc, com si
diguessen, ay! si'l sultau
s' enamores de mi!

(al director de orquesta)

Una miqueta de musica
per anarsen... allí ahont

fà: tra la la la. aipó mateix.
; aipa: ab gracia.

(Ritornello en la
orquestra y desapareix?
coro de señoras)

Te sembla si farà efecte?

Est Prou si anis lligat ab l'ar-
gument

Au Despat d'argument: tu
procura presentar algunes
escenas que agradiu al pù-
blich, que després cada un
dels concurrents ja se talliga
y s'arregla un argument
al seu gust.

Act. Pero bueno ; qui surt are?
 con Tenis ralis.

(cribant)

Borrell, Borrell!

Escena 9.

Dits segon apuntats lugo
 lo Monter major.

Seg. Que hi ha?

Act. Home, figuras ; qui surt
 are?

Seg. Tindria de sorti 'l coro de
 cassadors, pero encara
 no estau vestits, perquè

estaban feut lo dominó
y no han volgut deixar-la
partida.

Au. Ells si que m'han partit
pe'l mitj

Seq. No mes hi ha vestit lo
que fa de Monter ma-
jor y encara no te la
trompa.

En aquest moment entra
lo Monter major.

Act. Que enpatollas

abuint al nas del
monter,

que no te la trompa? jo

be li veig."

Mon. Qui estás de brometa perquè no treballas en aquesta manoca!

Act. Apoch apoch, manoca. Jo m' he fet llegir la sarrella per un que hi pot entendre... un redactor del periodich literari titulat "Los bramms del ase" i m' ha dit que la sarrella estava al pel.

Act. Devant de testimonis tant competents...

Mon. Fins te de callar lo sentit

comi, enteson

Au. Com es que no portas la
trompa?

Mon. Perque aquest demati a
sant Gust li nagit d'
apreta massa durent l'
introito y se m' ha esquer-
dat. Are la tinch a cal
llauner perque m' li
fassi una soldada forta.

Au. Vetaqui qui are naurem
de suprimir il coro

Mo. Jo si vols fare la trompa
ab la boca

Act. Donchs tu y jo podiem

99
cantà 'l coro. Jo 'l veig seu-
ti ensaja l'altre dia.. apa!
anemhi.

Au quin bunyol!

(al públic)

Sort qui es un ensaig ge-
neral. oh! demà ja anirà
molt millor.

Música

=

Lo Montex imita las
trompas que s'acostan.

los B. Halali! Halali!
La cerva va ferida,

regatejant sa vida
y es amagada alli.
Halali! Halali.

= (trumpas)

Passadors de bona rassa
may per rastre de la casa
ajudant nos Deu del cel
menjarém bestia de pel.
Halali! Halali!

1. Busca tui per qui.
2. tu busca per'lli.
1. perqui.
2. per'lli.
3. Jo tocaré la Trompa...
aiyi!

=

Ga de la tralla
sento 'ls udols,
per la brossalla
ja oixeca pols.
tota la turba
de fins llebrers.
mastins y galgos
y perdiguers.

guan! guan!
ja terim rastre!
guan! guan!
vaya un desastre!

Sobre la cerva cau
quand la tréguin del cau
guan! — guan!

Búscola aqui mustela
guan, guan!
portala general

guan!
Rastreja be princesa
guan!

aborda, cardinal!
guan! guan!

—
Ya surt.

1.

2.

Vés que no s'escapi.

1. Perqui.

3. tirali un venable!

Lon 3. Zist!

1: . Mal llamp!

2. te 'u pots anà al diable'

3. . Has errat.

1. . Bunyol!

Lon 3. . guan! guan!

1. perqui.

2. que torna rebeutada.

1. . Apunt!

3. . Descarga cerrada!

Lon 3. . pim! pam! pum!

. Pataplum!

1. . Ya está!

2.

Per aquesta vegada

1.

ha trobat la mort.

los 3

. Mala sort!

1

=

Victoria, victoria!

Halali! Halali!

que la nostra gloria

patenta está aquí

la cerva rendida

y en terra sens vida

proclama el valor

del brau caçador.

Forin las trompas

airosa marxa,

al coll la cerva

cap al palau
 siguin trofeos
 del mèrit d'aire
 de nostra victima
 lo cos sagnant.
 gloria al valor
 del caçador!

Parlat

Mori Y are qui hem de fer?

Ju Mitis.

Mori Per la dreta o per la esquerra?

Ju Per la dreta.

Mori No fora igual que ho féssem

per la esquerra?

Au. Perque?

Man. Perque tinc lo quarto allí,
y com ja sabs que no'm
puch tenir dels ulls de
poll, hi fora mes aviat.

Au. No pot ser, perque Venecia es allà.

Act. Y bè, canbia Venecia de
puesto

Au. Vols dir?

Act. Si, home, això ho veuràs
en totas las comedias.

Au. Bueno, donchs; canbiem
Venecia de puesto.

Act. Vols dir!

Act. Si, home: aiçó ho veurà
en totas las comedias.

Act. Bueno, donchs, cambiem
Venecia de puesto.

(Al Montre.)

feu mutis per la esquerra,
ave Venecia serà allí.

(en va'l Montre.)

que t sembla?

Act. que?

Act. Aiçó de cambiar Venecia
de puesto? Uritat que es una
idea gran?

Act. Psit!

abu. No has observat que al moment que 'm trobo en un apuro sempre m' acud una idea per surtirne? oh! si a mi las ideas!...

Act. Pero si aquesta idea es meva....!

At Meva! meva! totas las ideas vol que siguin mevas. Las ideas que s' deixan anar son del primer que las arreplega. En això consisteix la originalitat de molts autors.

Act. Be, no disputem per tant

poca cosa y crida figura

Act. Es veritat que are no hi
 ha ningú en escena. —
 Borrell! Borrell!

(sentint lo segon)

y la tripla qui ha de sor-
 ti?

Seg. Ya surt, que s'acaba de
 menjar un parell d'ous
 ferats, que s'ha fet fer,
 perquè diu que tenia mal
 de cor.

Escena 10.

Dit. Eloisa ab plat y toballó.

Au Vaya, dona, que la esteim
esperant.

El fins ave m' he estat es-
perant jo.

(abl apunt)

tinga, diga a la mare que
fassi torna aipò al cafe.

Seq.

(munt)

Ab molt gust.

(abl rial mudo y apant)

(Sempre trobau los criats
amanits.

(anantseu. ab lo plat

y tobolló)

Elo Per mont surto?

105

Au. Per aqui dalt. Molt trista, molt capficada, dona tres passos, mira, s'orienta y diu.

Elo Que vol dir s'orienta.

Au. Vol dir.... (ves care com li faig entendre?) Res: mira no mes. - Versos.

(al apuntador)

El.

Declamant

Lansada estichi del canic,
reposar voldria aqui.
A mont m' arrieto?

Au. Es veritat. Morrell! una

cadira home.

Seq. Ga và! (dian)

Eloi. Haurà de se un silló,
perque jo hi he de recol-
rà 'l cap.

Seq. (sortint ab la cadira)

La cadira!

Eloi. No qu' ha de se un silló

Seq. En que quedem, cadira
ó silló? L' autor ha dit
cadira.

Eloi. Y que sab l' autor? Si
no hi hà silló no faig
lo papé.

Au. Des, porta un silló.

Seq. (Quins autors mes calassar.

(Ya t daria jo.)

Ello ; que diu?

(qui ha sentit com murmurava.)

Seq. Res. ; guardarropa un silló!

Au. (Al públic.)

S' ha de ser condescendent ab las senyoras.

Seq. Lo silló.

(trayentlo ab lo guardarropa)

El. Declamant.

Sobre aquesta pedra dura, ploraré ma desventura.

; Veu com ve mes bé?
Au. Es vritat. Are fassi com
aquell que plora.

Do. Hi! Hi! (plorant!)

Act. Home, m sembla que no
tú ve bé un silló.

Au. Perque?

Act. Perque'l vers diu:

"sobre aquesta pedra dura...
Ant. Teus ratió... ; com ho ar-
glém? una cadira vindria
millor, perque's podria
dir: "sobre aquesta cadira
dura...

El. Y bé, ja diré: sobre aquest

107

sillo tant dur.

Au. No qu' esgarrariam lo con-
sonant.

Ello Y que li fa?

Act Y perque no li posas un
banch de pedra?

Act Es vritat, quina idea! Borrèll,
porta un banch de pedra
ab respaldo.

Seg Are un banch?

Au. Si home, si: un banch.

Seg Maquinista, un banch
de pedra!

Au Ya no s' haurà de toca'
l' vers per res.

Seq.

Lo bauch.

(que porta l' maquina)

Abu. Assentis aqui.

(a' Eloisa)

Versos.

Elo. " Davi aqui curs al meu dol
mentre esta ponentre'l sol.

Abu. Abaixa una mica la
bateria, marca't ho.

(al apuntador)

Elo. " Que's trista la mia sort!
aqui sola y sens confort
fugint rigors d' un marit
qu' enfadat m' ha tret del lit.
per'quest secret que m' tortura

causa de ma desventura

Act. Oh! ay!

(A Eloisa rient)

Son marit l'ha treta del llit!

y perque?

Elo. No'm destorbi, pregun-
tiu al autor.

Act. Perque l'ha treta del llit
lo seu home?

(al autor)

Au. Es un secret que ella li
ocultaba. calla.

Elo " Mes res, ja está decidit,
aqui passaré la nit.

Au Are figura que s'adorm.

Act. Y qui surt ave?

Act. Ningü.

Act. Com ningü? y que fa'l
públicu mentrestant?

Act. Es una esceua muda.
Contempla com dorm la
senyora.

Act. Fumenthi donchs mentes-
tant.

Act. No encenguis mistos. No
has sentit que deya que
la nit era forca?

Act. Be, serà un moment,
y pot figurá que passa un
llamp.

109
Elo. Y que m'hi tincen de estar
gouire aixis?

An. Una miqueta mes.

Col. Donchs aixis no perdre
feyna. Mare! Mare!

Escena 33.

Dits Senyora Tuya.

(amb lo gumpet)

Tuy. Que vols, filleta meua?

Elo. Donquim la feyna, que
mentrestant puchi fer un
parell de passadas.

tu. He, filleta.

(Donentli 'l gumpet)

Elo Ara vagissen.

tuy. Que'ls fare' nosa, aqui?

Au. Posis en aquest recó

1 arrenta tuyas en las

cadiras de la dreta 8ta termo.

Act. Be, explicam mentretant
lo secret d' aquesta miu-
yona

Au. Ya veurás, figura que' s'
diu Eloisa, y qu' es filla
del Monter major del
Dux de Venecia. Aquesta
noya estava enamora-
da d' en Manfredo que
era un patje del Dux,

110

y lo bordagariots i estima-
ban molt: pero un dia,
veientla i Dup, i enamo-
ra y si vol casa. Maupredo
desesperat fug y i fa er-
mita. La noia obligada
pe'l pare consent al casa-
ment. y ara aqui entra una
escena que i talla.

Act. Y com sabrà el publich
tot lo que passa y ha pas-
sat si i talla aquesta esce-
na?

Av. Es veritat.

(A Eloisa)

Veu? no i pot tallar,
s'ha de fer.

Eloi Donchs no la faig.

tu Ben fet, noya, no la fassis.

El. Vostè calli.

Act Atriat ne tindrem una
plata.

tu Es que jo vuy...

Au Calli, dona.

tu No'm dona la gana de
callar.

Eloi Sapiga que la meua ma-
re no ha de callar per
res!

Au. Si vostè li há dit que ca-

llès.

111

Ello. Jo no puc dir-li, y vostè no!

Ho sab?

Act. Be, veuràs, ja ho pots arregla fent sortir un criat que no espliqui al públic.

Act. Just; l' farei sortir.

Ello. Que encara dormo yo?

Act. No, ja s' pot despertar. S' aixeca, fa dos o tres badall, ... s' estira

Act. Home, m' sembla que al teatro això no fa.

Act. Perque?

Act. Perque no fa fi, sobre tot entre personas de certa posició.

Au. Si, ves, posahi una prin-
cesa y eu que siga'l mateix
rey, a passa la nit sobre
una pedra, y ja veuràs
cuand i aixequi si estarà
gayre per finurias. Versos,
versos.

Ello. "Ay que m trobo capulada!
Sembla m' nau bastonejada,
Y encara he dormit com cal
perque veig que'l sol ja es alt.

Au. Tot lo llum a la bateria...

Ello. "Pero aqui no (al apuntado)
hi puch estar.

per forza me'n tinch d'auar.

112

Pero Deu! que's lo que miro!
alli una ermiteta oviro.

Atuont es la ermita?

Au. Borrell, mira que no hi ha
l'ermita

Seq. No l'han trobada. Diu
que te'n passis per avuy.

Au. Bueno: fassi veure que
la veu aqui a la esquerra.
Demà ja hi serà.

El. Encaminarme vull jo
a tal port de salvació
Ah! de la ermita!

(donant tres cops
ab las mans.)

Au. Cuidado ab aquets tres cops:
ben marcats y ben acompas-
sats, que fan silabas del
vers.

(fentiu)

pau! pau! pau! est de la ermita.

El. Ja m senteu, ja s precipita
l' ermita cap a eixa banda,
ab sa barba veneranda.

Escena 1^a

Dits Maupredo d' ermita y
D^o Augustia al darrera arre-
glant li l' habit.

Eloi.

cayent als peus del conutá.

Ministre de un Deu de pau,
donau conhort si vos plau
aqui de vos ne reclama.

Mauf. Ay que dech está horrorosa!

Aug. Y tal! Ya te vaig dir que
no hicieras este papel.

Ves cuando sa visto ves-
tir a una primera ti-
ple con ese sambenito.

Eso es cosa de homenots.

Mauf. De, bê, calli voste, no s'
li fiqui.

Au. Si, si, deixins ensajar.

Aet (w' li ha cullita de pebrot.)

Aug. Naïa, que estai fetà un
ecce homo

se n'vá à seurer al
costat de tuyas ab la
que figura que estant
parlant sense parar.

Cha. Anemhi; torni à dir los
versos vostre.

Elc. " Ministre de un Dieu de pau,
donau conhort si vos plau.
à qui de vos ne reclama.

Mant. que cercau la noble dama
en aquest lloch tant retret?

Chet. A Jesus de Nazaret.

(tots riant)

Au.

(enfadat)

114

Si no has de tirá a barato ja te'n pots auar, que no't necessito per res.

Act. No home, pero no veus que hi venia tant be.

Au. Versos, versos.

El. Vos sou vell, serreu discret. Jo vineu fugint d'un marit que enfadat m'ha tret del llit, amenassant me'l bon mossò de tancar-me al calabosso, perque un secret jo tenia molt guardat y ell no'l sabia.

Maup. Vostre marit te' ralió,
si no'n era sabedó.

Eló. Lo secret que jo guardaba
res al honor importaba.
oiu, pare, y tot seguit
vos descubriré 'l meu pit!

Maup. Impacient espero jo
la vostra revelació.

Eló. Lo secret que vos vaig à di
que no surtia pas d'aquí.

Maup. Mireus, ne faig jurament
devant Deu omnipotent.

Act. Atipó es de la passió.

Au. Calla, si pots!

Elo. Un dia, - desventurada!
que jo m'estaba enfilada
dalt d' un cossi ple de blau.

Mant. Pataplum! lo cossi cau?
si que veu fer mal negossi.

Elo. Jo vaig caure dintre'l cossi.
y mas camas au rosadas
mitjas blavas i hau tornadas.

Mant. Y per pò? no mes per pò?

Elo. D'aquí prevé mon dolo!

Mant. Y res mes?

Elo. No pare, no!

las camas d'aquet coló
fan l'efecte al meu marit
qu' aixís airat m'ho ha dit...

Ay Deu meu!

Marf. sosseguis, dona!

Elo. (cruentant un plor)

De camars de majordona!

Act. Ara pausa.

(al actor)

que't sembla?

Act. Aquet tros es d'efecte,.....

pero; qui es l'ermita?

Act. Ara ho sabrás, Versos.

Marf. "Ab aipò m'ha tret un pes,

ave anem a lo demés,

y. al marit.. tu l'estimabas?

Elo. no!

Marf. Donchs perquè t'casabas?

Elo. Mon pare, desapiadat
forsaba ma voluntat.

Maif. Ah! plaher!

An. A part, eucara. Cuidado!
ameublo animant.

Maif. (Oh! plaher!) Digas drespres--
qui estimabas a algui mes?

Elo. Si, pare, basta d' euredo.
Es ma vida de Maufredo!

Maif. Deu meu!

Elo. Que li agafa?

Maif.. Ah! oh!

Es que in Maufredo rock jo!

(se tren lo vestit el' hermi-

ta y barba quident de patje)

Mirica.

=

Elo. Manfredo!

Manf. Eloisa!

Elo. Ah!

Manf. Ah!

Lo 2. Ah! ah!

Manf. Es possible que en nos braços
te contemplici ángel d'amor?

Elo. Tant possible que t demano
que m' estrenyis menos fort.

Au. Alto, fassi 'l favor, seuyó
mestre, de molestarse
un moment.

(à las senyoras)

No và bi aiyò, no va bè.
Hi na poch foeli.

(A Manfredo)

Noste l'abrassa ab molt
calor. Ya vaig fer que fossin
dos senyoras.

(abracant a Eloisa)

Perque no m'agrada que
un home y una dona
estigau abracats a la
escena.

Elo. Donchs are beu estreta
m te.

An. Ay! perdoni!...

(deixantla y disculpantse)

Si be are, jo no era un
home, era un autor... y...
dispenssi, tornemhi: de
capo y ab foch.

Musica.

Maif. L' amor que jo t professo
me fa sortir de tino,
serà 'l nostre destino
mori y viure plegat,

El. t'estimo y t'ho confesso,
pero també imagino
qui es un gran desatino

restar sempre abraçats.

(se separau)

L' autor no para de fi

iudicacion.

=

Marf. Quand una noya bella
 al seu galan
 l'hi parla d'escudella
 poch l'ha d'aimar.
 No prossegueixis, calla,
 pues prest veuràs
 mon pobre cor que estalla
 escudellat.

Ello. Galan que à sa costella
 darli preium,

en contas d'escudella
amor qui es fum.
no sab que s'empatolla
n'hi falta un bull
que n'tiri un tros à l'olla
veurà quin such.

Marf. Pero..... m'estimas?

Elc. No t'ho mereixes.

Marf. Me donas marso...

oh! sort cruel!

Elc. No sigas burro
que jo t'estimo...

Marf. Ay!.....

Elc. fins al cel!

Mauf.

Angelet
 de trenas clauradas
 vull donarte
 deu mil abraçadas
 a tas dolces
 paraulas d'amor
 i estremeixau...
 las fibras del cor...

Elo. Tots los meus sentits estallau
 fins tincn ganas de plorar

Mauf. Et mi las carnas me ballau
 y'l cap sento se me'n vá

(ballau)

En 2.

tralarà tralarà.

=

Mauf. Qui et, bonica Eloiseta.

Elo Ay qui et, maco, Manfredet,
Digam rateta

Mauf. ; Raleta!
Digam ratet!

Eloi. Ratet!

=

Mauf	}		Eloisa
Elo		Las paraulas	Ay Manfredo

saben à mel.

Viva à mor que de la terra
sab ferne un cel.

Estimemnos y abrassemnos

ab fe y ardor

abrassemnos y estimemnos:

. viva l'amor!

Parlat.

Escena 13.

Dit Monter major - ab la esposa
à la mà.

Mont . Alto al rey!

(donant una gran patada)

. Uy!

(queixantse)

Au. No uy! Ay!

Mo. No ay! Uy!

Au. Es que l'erit es de sorpresa.

Mo. La, home, cà, l'erit es de dolor. Si avuy tinch los juanetes que no puch caminar!

Au. Ves al dimoni! Jo parlaba de la obra.

Mo. tu, tu; tu no puecas mes que ab la teva obra, y nosaltres hem de pensar una mica en tot.

Au. Be, be, tornémli, y a veurer com ho fem bè.

Mo. Haurieu de suprimir la patada.... perque sino--

Au. suprimela.

Mo " Alto al rey! Ah!

Ho. Lo meu pare!

Mo Es ma filla la que veig!

Marf. Mare de Deu y qui es Hetj.!

(se'l mouer)

Mo. Hetj? D'ahont?

(molt natural)

Marf. (rient)

Ay! de la cara.

Au. Pero, que redimoni di-
neu? - Mira, aiyo no
es de la xarxeta.

(al actor)

Act. Donchs es una llàstima,

Au. Perque?

Act. Perque li và molt bé.

Ha vingut per son natural,
y las cosas així sempre
son las mes originals.

Au. Donchs ho fareiu així,
Ja m' ho apuntare:
endevant.

Mo. Ah! d'assombro quedo mut!

Au. Pauza llarga. que ja està
preparat lo Dup?

Mo. Si, pots esperar-lo, s'ha

derpullat y se'n anant a Bar-
celona. Diu que no vol fe'l
paper.

Au Com es?

Mo. Diu qui es massa bunyol.

Act. Bunyol un Dup? Lo pri-
mer magistrat d' una na-
cio?

Mo Pero si casi no te cap vers

Au. Aquets papers ray, que eu-
cara que no diguin res,
no mes al sortir la seva
figura ja omplau massa
y tot. ; que fem a ve?

Act. Plequem!

Act. Just! vetaqui lo actors ~
sempre plegarian, sense
mira que hi ha un pù-
blich que ha pagat.

Act. Oli! bè, això es un ensaig.

Act. Que serveix com a funció.

Act. Donchs fes lo que vulgas.

Act. Mira ves, busca qui'l
fassi o sino tu mateix.
amirás ab gorro frigio,
vestit d'or y mantó de
vellut.

Act. No deicia yo que tot son
compadres y comadres?
Se traje nubiera conve-

nido pa la noya, que ella
es muy federal.

Am. Vina ab mi que ho arre-
glavim. anieu continuant
vosaltres. (sen van actor y actrix)

Escena 14.

Dits meus L'actor y actrix.

=

Mo. (tornant à la situació dramàtica)

Alí. d'assombro quedo fret!

Marf. Es bonica aquesta mostra

(mirant lo gampèt)

Eló. Si l'hi agrada l'hi treuré.

Marf. Tant favor me farà, per-

qui are vuy ferme ena-
guas y'n necessito.

El. Oli' per enaguas n' hi treu-
re un altre que te mes
forma d'entredós! aques-
ta serveix com a fisto'de
canessi.

Munt Qui es dificila?

El. Gens, miri, passada pla-
na, tres punts. després
l'ullet, cinch punts de
cadeneta y si agafou una
si y una no.

Mo. Vaja! qui hem de fe?

(ab la espasa enlaira)

Manf. Calli qu'estem ocupadas.

Mo. Es que 'm cauço d'estar
aiyi.

Ello. Ya sab que hi ha una
pausa.

Mo. Es que ja ha estat molt
llarga.

Manf. Donchs digui versos y
calli.

Mo. Si callo com dire versos?

(se determina y continua)

Aqui ab un galan feut l'os-
os tinch de mata a tots dos.

Ello. Ah, Manfredo, t'he perdut.

molt natural.

Un altre pausa, ja ho
sap.

Mat. Are l'ullet?

El. Si, veu?

Aug. Que vol que li diga...

(a' l'inyan)

Me paese que esta obra
no se escapa de una
piula.

ty Yo tambien lo hay dicho
asi que hay visto el tra-
je de la niña

Aug. wa, nija, otro buuyol
eu daura y fastidiate á

estudiar.

Ello Are i engampa.

Mo. Que m'hi hie d'estar tota
la vida ab la espasa a
la ma?

Manf. Quant n'estigui causat
la lleusa.

Mo. Ah! si! estarem tot un any
ensajant una escena, per-
que a las senyoras are h
hi ha vingut a rumia
la mostra.

Manf. ¿que n'ha de fe voste?

Mo. Molt! tinguis los peus
tant fets, malbe com jo,

no m'ho preguntaria.
y després que l'empresa
paga per treballa y no
per fer ganyet.

El. Uy! que s'empunya per
la barra?

Mant. Deu buscar l'ajust del any
vinent.

El. Ya l'ajustarant, home-

Mant. Si la empresa no pot
passar sense vostè.

El. Si sembla que tragi donat
cervell de gat al empres-
sari.

Mo. Uy refumets! tots los

ajuntor que he tingut han
estat pel, meus mèrits:
no n' he degut cap a la
meva carona.

Mant que vol di ab aixó?

Ello Ay insolent!

Aug Como es eso de insultar
à la meva fiyeta.

ty Oli' y à mi ^{c.c}nina tam-
bien.

Mo (Adios, ja s'ha esbalotat
tot lo galliner.)

Mant Deixil estar, mare.

Ello Vostè calli y no s'hi figui.

Aug. Vostè no sab que à la

nija de D. Jose Maria
Ladron de Guevara, de
la vista gorda y pasela-
lijo Mediante el tanto,
naida pueda decir ni
tanto asina?

tuy. Oh! y a mi niña.

Mo. Yo no'lo he dit res. Amigo
si teneu la cua de palla--

tuy. No'n teneu de cap mena
de cua.

Aug. Vorté ha tocat el honor
de la noya.

tuy. Oh! y el de la niña tam-
bien.

Mo. Yo no he tocat res à nin-
gu... ay bona nina!

Marf. Deixil està, qui es un inso-
lent.

Ello Uns pochus modos.

Ay. ety si viviera tu padre.

Ay. Y il nostre home...

Marf. Deixil està. Las cosas se-
gours qui las diu.

Ay. Y tot no es mas que en-
veja porque aplauden
à la noya

Ay. Oh! y à la nina tambieu.

Mo. Tomémli ab la nina.

(ab 'neta)

Mart (Descarat!
Elois)

Chu (Comieueto de tres al cuarto
Aug) Bunyot!

Mo. Foch en tota la linea.

El. Deixemlo estar, qu' es un
pimple!

Escena 15.

Dit, L' Autor.

Au. Que ja han acabat la es-
cena?

Mo. Si, gracias a' Deu.

Chu. ; amat be?

Mon Y tant com hi anat.

Aug De lo lundo.

Ab. Y ha fet efecte?

Mo. Ya ho crech, ab pocas
com aquestas me treuhen
lo ulls.

Aug L' senyó ho ha portat
tot.

Ab Esclà; perque las parau-
las que he posat en boca
seva..

Aug Conque es decis que es cosa
de V?

Ab Si senyora

Aug Entonces tiene V. tant
poco modos como él.

ctu.

(entrainte)

Ya veurâni, despejin la es-
cena y després ja'n par-
laréni.

Anty Si, si, vámonos, Así como
asi para ver esta ma-
noea.

bu. Como se entienda manoca?

tuy Si. seyyo, un buyyol.

(se van las dos)

bu. Vosté si qu'es un buyyol.
ves qui las entent a las
donas. are mateiy era
bö y are es un buyyol.
sort que vosteis potse opinan

lo contrari.

(al públic)

vaja. Versos.

Mm. "Filla dolenta! burlant
la guarda d'aquell marti. —

Escena 16.

Dits Dup, Cassadors, servidors
guardias y oclaliscas.

An. Fuera el Dup.

Dup. "Callieu, Monter, soch aqui.
y a tots aniré matant.

Ello. Ay Manfredo, quina po!

Manf. no t'espantis, Cloisa.

Ello. Et n' al meu cos la camisa
no m' arriba.

Març. No, millor.

Dux. Minyo que porta
al talam nupcial
cametas oh infància
teuyidas de blau...
ni es noya ni es bona,
- ni es forsa per tant -
esposa perjura
que mori a mas mans,

El. Esposa innocent
que veu que'l marit,
furiós l'abandona
solsament pe'l tint..

ni mira ni conta
 ni pensa ni viu
 ni busca altre cosa
 qui amor y cariny.

Man

Marit que à sa esposa
 repudia cruel
 per camas tenyidas
 de blau ò de vert.

ni es home, ni es dignu.

ni es cuca ni auell,

ni sab lo tanoca

de que se las heu.

Dup.

Es dir qui eucar m'insulta?

Ah! Maufredo!

Mauf.

Senyor Duch.

Dup. te, ja'm diràs las resulta.

(donantli una citada)

Manf. Ah! m' ha mort, tenim no pueli,

; cap ahont caich?

(al autor)

Jou. Cap al darrera.

Elo. "Cuanta sang! (tirantse li robu)

; D'ahont li surt?

(molt natural)

Jou. De la ferida. cuiti.

Elo. Cuanta sang, no ho pueli niva!

Deu de Deu! jo perdo'l tino,

tu ets lo traidor, assassino!

(desfentse l' cabells

y esclatant una grossa

rialla.

ja' ja' ja ja. ja. ja' ja' ja'.

An. Ara fa' la loca, desfassis
los cabells.

Ma. Quantas desgracias! Veyeu?
ma filla boja. aquest mort.
cuipis may mes tingau sort!

Ho. Malehit sigau de Deu!

Dup. Y jo que faig?

An. Ara vas carregant la pisto-
la y comensa'l concertant.

Dup. Y es la fouchi,

An. Lo concertat dich, lo con-
certant?

Dup. No, la pistola.

An. Ah! si, y de dos canons.

perquè si l' un falta queda
l'altre. alsa versos.

Sup. Tal maledicció m' a terra,

Ta no viuria tranquil

Vinga un arma.....

(apuntament)

Joeh un vil

D' un monstre lliurém la terra.

Mirca

=

Cor.

Aplaca ja tas iras

Senyor del univers,

mira que las desgracias

molt prompte serai.

Demostrat bó y benigne
 demostrant ho Deu meu.
 apiadat del trit cuadro
 que aqui á la vista teus.

Mest. Sino t' nas tocat de l'ala
 Eloisa de ma vida
 vima y guayta la ferida
 qui aquet murri m' ha causat.

Elo Jo m posare ma ca
 jo anire á la fira
 á compra un piulet
 ben rebonich.

que quant lo toqui
si vuy tocarlo
refilant ne fassi
recrich pich pich.

Dup. Ya que un seny s'ha perdut
per ma causa
y tenyidas de sang
veig mas mans.
tururut

femli pausa:
ab dos balas dos traus
y a cau pistrans.

Mori
Hi non dias en la vida
de la humanitat,
qu' un desitja la dormida

de eternitat.

Mes valdria no llevarse
y estant somiant,
ab molt gust al llit tombarse
y auant roncant.

Cor

Y vos, Verge pura y pia
Santa Maria!

(agenollantse)

Deixeu oir nostra veu
Mare de Deu
pregau a Deu.
que nos tinga eternament
en sa santa gracia.
Amen.

Dup. Escolteu!
Me' perdoneu?

Tot. Si, si.

(to Dup dijspara y cau)

Ah! Ah! ..
Ell s' ha matat
tot s' acabat,

Parlat.

Dup: (incorporantse y quedant
assentat.

; que no acaba aqui això?

Au. Ya hi havia d'acaba, pero
m' han aconsellat que

no variés, perquè diu que
las savinelas han de acabar
de un modo alegre.

Dup. Y com acaba?

Au. Fent surti un metje que ab
such d'herbas no cura tot.

Dup. Si, com'l metje pino.

Act. Just. que surti'l metje.

Escena última

Dit. Lo Metje Hebreu

carregat de herbas y de
ampolletes. fa d'ora a Eloisa
a Manfred y al Dup que
s'ajuecan tot desseguida.

Uo. Deu meu, torno à la ratió
Mauf Ya no sento la ferida.
Dup Et mi m'ha tornat la vida.
Loh. tota la gent agrahida
dona gracias al senyo
An. Esperintze, deipim acaba
ab...

senyalant al publich.

Senyoras -- y senyoras, ara
aqui hi tindria d'habe ball
pero las bailarinas son al
Liceo que fan la Africana
per lo tant demà si no te-
neu feyna ja hi seran

sent aïpis... tot a una.

Música.

=

Toti
Ay!

Ornelida siga l' hora
que tot ha acabat eu bé
si hi acaba la sarriela
serà un dia ben complet,
tant poquet que costaria,
tot dependeïu de vostès,
ab tres o quatre palmadas
tothom quedarà content.

Font.

